

УДК 378.637.016:78

<https://doi.org/10.31652/252.11>

Новосадов Я. Г., м. Вінниця
Викладач кафедри музичного та
перформативного мистецтва
Вінницького державного
педагогічного університету
у імені Михайла Коцюбинського

РОЛЬ ОРКЕСТРОВОГО КОЛЕКТИВУ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Анотація. У статті визначено, що оркестровий колектив є ефективним інструментом професійної підготовки майбутніх бакалаврів музичного мистецтва. Наголошено, що в умовах оркестрового колективу здобувачі можуть навчитись володіти власним інструментом, підвищувати знання, що стосуються музичних жанрів та стилів, особливостей музичних форм, інтерпретації композицій.

Ключові слова: оркестровий колектив; інструментально-виконавська підготовка; майбутні бакалаври музичного мистецтва.

Abstract. The article determines that the orchestral group is an effective tool for professional training of future bachelors of musical art. It is emphasized that in the conditions of the orchestral group, applicants can learn to own their own instrument, improve their knowledge of musical genres and styles, the features of musical forms, and the interpretation of compositions.

Keywords: orchestral group; instrumental and performing training; future bachelors of musical art.

Вступ. Одним із ключових аспектів професійної підготовки бакалаврів музичного мистецтва є оркестровий колектив. Він поєднує технічні виконавські навички, основи музичної інтерпретації, художнього мислення та ансамблевої гри. Адже, діяльність майбутніх бакалаврів музичного мистецтва пов'язана з виконавською та викладацькою діяльністю, яка передбачає вміння відтворювати музичні твори.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Методичні аспекти гри на музичному інструменті розглядали О. Бурська, Т. Грінченко, Н. Мозгальова, О. Щолокова та ін. Аспекти формування виконавської майстерності музикантів-інструменталістів досліджували Д. Юник, О. Матвєєва, В. Бурназова та ін. Методика формування у майбутніх учителів музики інструментальних навичок (О. Бурська, Л. Гончаренко, Л. Гусейнова, Г. Ніколаї, О. Щербініна та ін.).

О. Ільченко вивчала особливості оркестрового виконавства. Т. Пляченко розглядала різні аспекти музично-інструментального колективу.

Мета статті – визначити роль оркестрового колективу у професійній підготовці майбутніх бакалаврів музичного мистецтва.

Виклад основного матеріалу. Оркестровий колектив є ефективним інструментом професійної підготовки майбутніх бакалаврів музичного мистецтва. В умовах оркестрового колективу здобувачі можуть навчитись володіти власним інструментом, підвищувати знання, що стосуються музичних жанрів та стилів, особливостей музичних форм, інтерпретації композицій.

Оркестровий колектив є важливою складовою інструментально-виконавської підготовки майбутніх бакалаврів музичного мистецтва. В. Ходоровський зазначає, що «у сучасній педагогічній науці під інструментально-виконавською підготовкою вчителя музичного мистецтва розуміють процес становлення музиканта, який володіє раціональними способами роботи з інструментом, грамотно читає текст музичного твору та вміє ретельно продумувати власну інтерпретацію, синтезуючи різні виконавські традиції» [4, 169]. Н. Мозгальова зазначає, що «інструментальна підготовка є необхідною складовою фахової підготовки вчителя музики, найбільше сприяє індивідуальному та професійному зростанню особистості, тому є значущим фактором формування музичного мислення в єдності набуття спрямованості мотивів, досягнення музично-виконавської компетентності, озброєння музично-педагогічними знаннями» [2, с.10].

Інструментально-виконавська підготовка бакалаврів музичного мистецтва є творчим процесом. Слушно згадати слова І. Глазунової, яка зазначає, що інструментально-виконавська підготовка повинна базуватись «...на закономірностях розвитку системи мистецтв, логіці асоціативного мислення та психологічних механізмах цілісного чуттєво-емоційного сприйняття» [1, с. 44]. Вчена наголошує, що у процесі інструментально-виконавської підготовки здобувачів факультетів мистецтв педагогічних університетів розвивається їх здатність до синтезу мистецької інформації. Без творчої уяви та образно-асоціативного мислення інтерпретація музичного твору неможлива.

Інструментально-виконавська підготовка є основним елементом в процесі професійного становлення бакалаврів музичного мистецтва. Комплекс дисциплін який вивчається спрямований на формування в здобувачів освіти технічної майстерності володіння інструментом, музичної інтерпретації художнього твору та творчого самовираження.

Майстерне володіння музичним інструментом, знання його будови, особливостей звуковидобування, тембральних властивостей інструменту є базою для подальшої професійної діяльності виконавця. «Методологічна оснащеність майбутнього вчителя визначає якість його інтерпретації» [7, с. 154]. Окрім суто технічного виконання важливо також звертати увагу виконавців на теоретичні знання серед яких можна відзначити поняття стилю, жанру, знання особливостей виконавства в різні епохи що в комплексі дає можливість до інтерпретації художнього твору. Особливу увагу необхідно звертати на індивідуальні особливості виконавця, його відчуття музичного твору, тембру інструменту, власного стилю виконання.

Під час інструментально-виконавської підготовки варто розробити індивідуальний підхід для кожного здобувача освіти, врахувавши їх здібності та рівень підготовки. Важливу роль в цьому процесі варто приділити підбору репертуару, охопивши, по можливості, різні стилі та епохи для всебічного розуміння музичного мистецтва.

Важливу роль в інструментально-виконавській підготовці відіграє практика ансамблевого та оркестрового музикування. Робота в колективі сприяє розвитку слуху, чистого інтонування, розвитку ритму та синхронізований гри з іншими виконавцями. Інструментально-виконавська підготовка в контексті оркестровому колективу передбачає розвиток таких виконавських умінь як інтонаційна точність, відчуття оркестрового балансу, динаміки, штрихів. В процесі навчання варто звертатись до використання цифрових інструментів та програм, починаючи від базових таких як метроном чи тюнер, та звертаючись до більш поглиблених, таких як додатків для написання музики чи партитур.

Висновки. Роль оркестрового колективу у професійній підготовці майбутніх бакалаврів музичного мистецтва полягає у формуванні високо кваліфікованих фахівців музичного мистецтва, які необхідні в сучасному мистецькому просторі. У процесі навчання вони розвивають технічну майстерність, художнє мислення, формують свій індивідуальний стиль. Ефективність цього процесу залежить від поєднання теоретичних та практичних занять, а також творчого процесу здобувача освіти.

Список використаних джерел:

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи. Методичний посібник для студентів магістратури. Житомир: ЖДПУ. 2003. 232с.
2. Мозгальова Н. Г. Формування музичного мислення майбутнього вчителя музики в процесі інструментальної підготовки: Автореферат дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ. 23 с.

3. Селезньов С., Кшивак Ю., Новосадов Я. Виконавсько-інструментальна майстерність майбутніх учителів музичного мистецтва: теоретичний аспект. Науковий часопис УДУ імені Михайла Драгоманова. 2024. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти. Том. 31. С. 101-106
4. Ходоровський В. Особливості інструментально-виконавської підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва на заняттях концертмейстерського класу. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*. Київ, 2017. No 2. С. 168-171